

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри правового
регулювання економіки

Протокол № 1 від 2.09.2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ФІНАНСОВЕ ПРАВО

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

**08 Право
081 Право
перший (бакалаврський)
Правове регулювання економіки**

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

**обов'язкова
українська**

Розробник :
д.ю.н, професор

Юлія КИРИЧЕНКО

Завідувач кафедри
правового регулювання
економіки

Юрій ШИНКАРЬОВ

Гарант програми

Лариса ЄРОФЄЄНКО

**Харків
2024**

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Фінансове право» є обов'язковою освітньою компонентою підготовки за освітньою програмою «Правове регулювання економіки» першого (бакалаврського) рівня. Вивчення навчальної дисципліни сприяє розвитку загальної правової культури, дає глибокі знання в сфері фінансово-правових відносин.

Навчальна дисципліна «Фінансове право» займає важливе місце серед інших юридичних наук і тісно пов'язана з такими галузями права як: Цивільне право, Адміністративне право, Господарське право, Податкове право тощо.

Фінансове право є досить складною у вивченні навчальною дисципліною, що пояснюється великим обсягом навчального матеріалу, складністю теоретичних категорій, мінливістю та суперечливістю нормативно-правових актів.

Фінансове право – це галузь публічного права, яка включає правові норми, що регулюють суспільно-фінансові відносини, які виникають у процесі утворення, розподілу та використання централізованих та децентралізованих фондів коштів для забезпечення безперебійного здійснення завдань і функцій держави та органів місцевого самоврядування.

Актуальність навчальної дисципліни базується на вивченні особливостей виникнення, зміни та припинення фінансових правовідносин; обсягу прав та обов'язків суб'єктів фінансових правовідносин; порядку застосування на практиці джерел фінансового права тощо.

Основним матеріалом для формування комплексу систематизованих знань, навичок і вмінь здобувачів слугує фінансове законодавство, яке нараховує значну кількість нормативно-правових актів. Крім цього, увага приділяється вивченню нормативно-правових актів, цивільного, господарського, адміністративного, та інших галузей права, положення яких також використовуються для регулювання певних правовідносин.

Всебічне і глибоке вивчення курсу «Фінансове право» сприяє формуванню аналітичного мислення, чіткому аналізу основних правових відносин та правильного застосування правових норм.

Метою навчальної дисципліни є підготовка майбутніх фахівців у галузі фінансового права, що покликане дати здобувачам знання, які дозволять їм усвідомити зміст суспільних відносин, що регулюють норми фінансового права, сформувати навички аналітичної роботи з нормативними та інструктивними документами, задля самостійного вирішення завдань у сфері регулювання фінансових правовідносин.

Головні завдання навчальної дисципліни полягають у розумінні сенсу категорійного апарату фінансового права, змісту фінансових правовідносин, суб'єктного складу фінансових правовідносин, формуванні у здобувачів системи знань, вмінь, практичних навичок, необхідних для реалізації, охорони та захисту прав.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Фінансове право» є суспільні відносини, що виникають з приводу формування, розподілу, перерозподілу, використання та контролю публічних фінансових ресурсів (фондів грошових

коштів) у процесі діяльності держави (органів державної влади) та органів місцевого самоврядування, а також суспільні відносини, що виникають у процесі банківської діяльності, зокрема відносини, що регулюють принципи організації та діяльності банків та порядок здійснення ними банківських послуг.

Об'єктом навчальної дисципліни є правові відносини, що врегульовані нормами фінансового права.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
РН 3.	ЗК1. ЗК3. ЗК6. ЗК7. СК8. СК10. СК11. СК12. СК13.
РН 5.	ЗК1. ЗК2. ЗК3. ЗК8. СК8. СК10. СК12. СК13.
РН 6	ЗК1. ЗК2. ЗК7. ЗК8. СК8. СК10. СК13.
РН 9.	ЗК1. ЗК2. ЗК3. ЗК8. СК8. СК10. СК11. СК12. СК13.
РН 13.	ЗК1. ЗК2. ЗК8 СК10. СК12.
РН 14.	ЗК1. ЗК2. ЗК3. ЗК6. ЗК7. СК10. СК11. СК12. СК13. СК16
РН 18.	ЗК2. ЗК3. СК8. СК12. СК13. СК16.
РН 19.	ЗК2. ЗК3. ЗК7. СК8. СК10. СК13. СК16.
РН 20.	ЗК1, ЗК3, ЗК7 СК8. СК10. СК11. СК12, СК13

РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

- РН18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
- РН19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
- РН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.
- СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .
- СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
- СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
- СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
- СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальна частина фінансового права

Тема 1. Правові основи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування в Україні

Поняття, ознаки та функції фінансів. Публічні та приватні фінанси. Зміст та елементи фінансової системи держави. Принципи, напрями і методи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. Органи управління державними фінансами. Правові основи фінансової діяльності органів місцевого самоврядування.

Тема 2. Поняття, предмет та метод фінансового права

Поняття фінансового права як галузі права. Функції фінансового права. Предмет і метод фінансового права. Система фінансового права. Поняття джерел фінансового права і особливості їх класифікації. Співвідношення фінансового права з іншими галузями права.

Тема 3. Фінансово-правові норми та фінансові правовідносини.

Поняття, види і характеристика фінансово-правових норм. Поняття фінансових правовідносин. Види фінансових правовідносин. Суб'єкти фінансових правовідносин. Виникнення фінансових правовідносин. Зміна фінансових правовідносин. Припинення фінансових правовідносин.

Тема 4. Суб'єкти фінансового права.

Поняття та загальна характеристика суб'єктів фінансового права. Система органів управління державними фінансами. Управління державними фінансами органами влади загальної компетенції. Управління державними фінансами органами влади спеціальної компетенції.

Тема 5. Основні положення фінансового контролю в Україні.

Поняття фінансового контролю. Принципи фінансового контролю. Поняття фінансового контролю. Методи фінансового контролю. Види фінансового контролю. Органи, що здійснюють фінансовий контроль, їх компетенція. Класифікація органів, що здійснюють фінансовий контроль.

Тема 6. Відповідальність у фінансовому праві.

Відповідальність за порушення фінансового законодавства. Фінансово-правова відповідальність: поняття, ознаки, підстави виникнення. Фінансові правопорушення. Фінансові санкції. Підстави притягнення до адміністративної відповідальності за порушення фінансового законодавства.

Змістовий модуль 2. Особлива частина фінансового права

Тема 7. Публічно-правове регулювання банківської системи та банківської діяльності.

Основні положення Закону України «Про банки і банківську діяльність». Поняття банківської діяльності. Поняття банківських правовідносин. Елементи банківських правовідносин. Банківська система України. Поняття та ознаки банків. Організаційно-правова форма банку. Класифікація комерційних банків. Вимоги до діяльності банків. Підстави припинення банківської діяльності. Організаційно-функціональна структура банку. Порядок надання дозволів та ліцензій на здійснення банківських операцій. Правове становище Національного банку України.

Тема 8. Правові основи загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Правове регулювання страхування. Поняття, види і форми публічного страхування. Правове регулювання загальнообов'язкового державного соціального страхування. Правове регулювання обов'язкового державного пенсійного страхування.

Тема 9. Бюджетне право як підгалузь фінансового права.

Предмет та метод бюджетного права. Принципи бюджетного права. Бюджетні правовідносини. Характеристика норм бюджетного права. Джерела бюджетного права. Бюджетні повноваження держави та органів місцевого самоврядування.

Тема 10. Правове регулювання публічних та місцевих доходів.

Поняття та система публічних доходів. Класифікація публічних та місцевих доходів. Податкові платежі як джерела доходів державного та місцевих бюджетів. Система оподаткування в Україні. Неподаткові доходи держави та органів місцевого самоврядування. Порядок управління, обліку та контролю публічних доходів.

Тема 11. Правове регулювання державних та місцевих видатків

Поняття та класифікація державних і місцевих видатків. Поняття, види та принципи фінансування державних і місцевих видатків. Правовий порядок кошторисно-бюджетного фінансування. Правовий порядок програмно-цільового фінансування. Правовий режим фінансування окремих галузей господарства.

Тема 12. Правові основи грошового обігу

Грошова система України. Правове регулювання готівкового обігу. Правове регулювання та форми безготівкових розрахунків. Валютне регулювання в Україні. Відповідальність за порушення валютного законодавства.

Перелік практичних (семінарських) занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) та завдань

Назва теми	Зміст
Тема 1. Завдання 1.	Визначити правові основи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування в Україні
Тема 2. Завдання 2.	Визначати зміст фінансового права як галузі публічного права
Тема 3.Завдання 3.	Надати характеристику фінансово-правовим нормам та фінансовим правовідносинам

Тема 4. Завдання 4.	Визначити правовий статус суб'єктів фінансового права
Тема 5. Завдання 5.	Визначати основні положення фінансового контролю в Україні
Тема 6. Завдання 6.	Визначати поняття та надати юридичну характеристику відповідальності у фінансовому праві
Тема 7. Завдання 7.	Знати основні положення публічно-правового регулювання банківської системи та банківської діяльності
Тема 8. Завдання 8.	Надати характеристику загальнообов'язкового державного соціального страхування
Тема 9. Завдання 9.	Визначити поняття та знати основні положення бюджетного права як підгалузь фінансового права.
Тема 10. Завдання 10.	Знати основи правового регулювання публічних та місцевих доходів
Тема 11. Завдання 11.	Знати поняття, види та принципи фінансування державних і місцевих видатків.
Тема 12. Завдання 12.	Визначити правові основи грошового обігу

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Таблиця 3.

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Тема 1-12.	Вивчення лекційного матеріалу та нормативної бази.
Тема 1-12.	Підготовка до практичних занять.
Тема 12.	Виконання індивідуального завдання.
Тема 6, 12.	Виконання творчого завдання.
Тема 6, 12.	Написання модульних контрольних робіт.

Тема 1-12.	Підготовка до іспиту.
------------	-----------------------

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять та години самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесні (лекція (Тема 1-12), проблемна лекція (Тема 7-10).

Наочні (візуалізація (Тема 1-12).

Практичні (практична робота (Тема 1-12), ділова гра (Тема 5), кейс-метод (Тема 5, 6, 8, 9).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

- для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит):
максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту). Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) - 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним - 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

- для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит) - сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: виконання практичних завдань (30 балів), письмові контрольні роботи (10 балів), творчі роботи (презентації) (10 балів), індивідуальне завдання (10).

Семестровий контроль: Екзамен (40 балів).

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни з формою семестрового контролю екзамен (іспит)).

ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

Навчальна дисципліна “ФІНАНСОВЕ ПРАВО”

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Спеціальність 081 «Право»

Освітня програма «Правове регулювання економіки»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

ТЕСТИ (максимальна кількість балів за виконання цього завдання – 15):

1. Фінанси – це:

- а) Державний бюджет, місцеві бюджети, позабюджетні фонди
- б) система економічних відносин з приводу справляння обов’язкових платежів
- в) система економічних відносин з приводу мобілізації та використання бюджетних коштів
- г) грошові кошти в національній та іноземній валюті, що знаходяться в обігу в державі

2. Матеріальним змістом фінансів є:

- а) готівкові та безготівкові кошти в національній валюті України
- б) спеціальні платіжні інструменти
- в) централізовані та децентралізовані фонди коштів
- г) грошові знаки у вигляді банкнот і монет

3. Суб'єктами фінансових відносин є:

- а) держава, суб'єкти господарювання, населення
- б) державні службовці, працівники ДПА, суб'єкти господарювання
- в) населення, акціонерні товариства (АТ), державна служба охорони
- г) державний бюджет, цільові державні фонди, державний кредит

4. Характерними ознаками фінансів є:

- а) рух матеріальних ресурсів між суб'єктами господарювання, грошовий характер відносин, обмінно-розподільчий характер, дія економічних законів
- б) існування держави, максимізація прибутку, грошова форма відносин, безперервне переміщення грошей
- в) рух вартості від одного суб'єкта до іншого, формування доходів і здійснення видатків, рух матеріальних ресурсів між суб'єктами господарювання, обмінно-розподільчий характер
- г) обмінно-розподільчий характер, рух вартості від одного суб'єкта до іншого, грошова форма відносин, формування доходів і здійснення видатків, еквівалентний характер обміну та розподілу і нееквівалентний – перерозподілу

5. Публічні фінанси – це:

- а) сукупність суспільних відносин, що виникають в процесі фінансового забезпечення реалізації публічних потреб визначають як публічні фінанси
- б) суспільні відносини, які пов'язані із задоволенням усіх видів публічного інтересу і виникають у процесі утворення, розподілу (перерозподілу) та використання фондів коштів держави, органів місцевого самоврядування
- в) встановлення владних приписів держави або органів місцевого самоврядування щодо утворення, розподілу (перерозподілу) та використання зазначених фондів коштів, а також щодо контролю за цими процесами
- г) відокремлена сукупність коштів, за рахунок якої забезпечується належне задоволення публічних суспільних інтересів (потреб), та стосовно якої нормативно визначені джерела формування, напрямки (цільове призначення) та порядок використання, органи, що розпоряджаються коштами таких фондів

6. До державних органів, наділених повноваженнями в сфері управління державними фінансами, належать:

- а) Міністерство фінансів України, Міністерство економіки України, Державне казначейство, Рахункова палата, Державна митна служба України
- б) Національний банк України, Ощадний банк, комерційні банки
- в) Міністерство фінансів України, Фонд державного майна України, Антимонопольний комітет України
- г) Міністерство фінансів України, Державне казначейство України, Рахункова палата

7. Фінансове право як галузь права – це:

- а) самостійна галузь приватного права, що регулює суспільні відносини в сфері мобілізації, розподілу і використання фінансових ресурсів
- б) підгалузь адміністративного права, що охоплює систему норм, регулюючих суспільні відносини в сфері мобілізації, розподілу і використання централізованих і децентралізованих фінансових ресурсів держави
- в) самостійна галузь публічного права, що регулює суспільні відносини в сфері мобілізації, розподілу і використання централізованих і децентралізованих фінансових ресурсів держави
- г) підгалузь цивільного права, що охоплює систему норм, регулюючих суспільні відносини в сфері грошового обігу, банківської діяльності

8. Основний метод правового регулювання, притаманний фінансовому праву, це метод:

- а) метод погодження
- б) імперативний метод владних приписів
- в) диспозитивний метод
- г) метод рекомендації

9. Предметом фінансового права є:

- а) суспільні відносини в сфері мобілізації, розподілу і використання централізованих і децентралізованих фінансових ресурсів держави
- б) суспільні відносини в сфері грошового обігу, банківської діяльності
- в) суспільні відносини в сфері державного управління
- г) суспільні відносини в сфері організації держави, її устрою

10 .Фінансова система – це:

- а) контроль з боку суспільства за фінансовою діяльністю держави
- б) сукупність фінансових методів і форм, інструментів і важелів впливу на соціально-економічний розвиток суспільства
- в) сукупність відносно відокремлених форм фінансових відносин
- г) грошово-кредитний механізм

11. Страхування як відокремлена ланка фінансової системи відображає:

- а) сукупність особливих замкнутих перерозподільчих відносин з приводу формування і використання страхових резервів за рахунок коштів страхувальників
- б) державну централізацію фінансових ресурсів та підприємницьку діяльність держави
- в) відносини, за яких держава виступає позичальником
- г) рух грошових потоків страхових компаній

12. В класифікації фінансово-правових норм в залежності від засобу впливу на суб'єктів фінансових відносин, такого виду фінансово-правових норм не існує:

- а) забороняючих
- б) рекомендаційних
- в) зобов'язуючих
- г) уповноважуючих

13. Який з елементів не входить до структури фінансово-правової норми:

- а) гіпотеза (умови, за яких виникають права та обов'язки)
- б) гіпотеза санкції (умова, за якої настає санкція)
- в) санкція (вид і міра можливого покарання)
- г) диспозиція (безпосередньо містить правило поведінки)

14. Обов'язковим суб'єктом фінансових правовідносин є:

- а) суб'єкти підприємницької діяльності
- б) спеціально уповноважений державою орган державної влади
- в) спеціальна бюджетна установа
- г) орган державної податкової служби

15. Які види фінансового контролю використовують залежно від взаємовідносин суб'єкта й об'єкта контролю:

- а) зовнішній і внутрішній
- б) державний, муніципальний
- в) обстеження, ревізії, перевірки
- г) попередній, поточний, наступний

II. ВІДКРИТЕ ПИТАННЯ (максимальна кількість балів за виконання цього завдання – 10):

Визначте поняття та надайте юридичну характеристику відповідальності за порушення фінансового законодавства

III. ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ (максимальна кількість балів за виконання цього завдання – 15):

Працівники Державної фіскальної служби прибули на підприємство з метою перевірки законності підприємницької діяльності. З їх слів перевірка є плановою, але жодних документів, що підтверджують плановий характер заходу вони не надали. Крім того, у одного перевіряючого було відсутнє посвідчення працівника ДФС, а інший пред'явив недійсне посвідчення (строк дії посвідчення сплинув 2 місяці тому). Перевіряючих не допустили на територію підприємства. Керівництво підприємства пояснило, що вони не були попереджені належним чином про проведення перевірки завчасно.

Вирішіть питання по суті.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ РОБІТ

Екзаменаційний білет включає 15 тестів, 1 відкрите питання та 1 практичне завдання. Кожне з завдань оцінюється певною кількістю балів, відповідно до рівня їх складності. Сумарна кількість балів складає 40 балів.

Тести.

Вірна відповідь на тестове питання оцінюється в 1 бали. Максимальна кількість балів – 15

Відкрите питання.

Максимальна оцінка завдання - 10 балів, із них:

10 балів передбачає високий рівень знань і навичок: відповідь повна, логічна з елементами самостійності; вдало використовується вивчений матеріал при наведенні прикладів; відповідь підкріплюється посиланнями на додаткову літературу.

9 - 8 балів передбачає досить високий рівень знань і навичок: відповідь логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів; наявні труднощі при формулюванні узагальнюючих висновків, слабе знання додаткової літератури.

7-6 балів передбачає наявність знань лише основної літератури, здобувач відповідає по суті на питання і в загальній формі розбирається в матеріалі, але відповідь неповна і містить неточності, порушується послідовність викладання матеріалу, виникають труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

5-4 передбачає неповні знання здобувача основної літератури; здобувач лише в загальній формі розбирається в матеріалі, відповідь неповна і неглибока; недосить правильні формулювання, порушується послідовність викладення матеріалу, виникають труднощі при наведенні прикладів.

3 - 1 балів ставиться, коли здобувач не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при формулюванні та висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, робить велику кількість помилок при відповіді.

0 балів ставиться, коли здобувач не розкрив поставлені питання, не засвоїв матеріал в обсязі, достатньому для подальшого навчання.

Практичне завдання.

Практичне завдання – ситуаційне завдання (кейс) 1 шт.

Здобувачу надається життєва ситуація, а йому слід вирішити яку норму права і як саме слід застосовувати у цій ситуації.

Максимальна оцінка за виконання практичних завдань становить **15 балів**, із них:

15 - здобувач повністю володіє системними знаннями навчального матеріалу, дає абсолютно правильну аргументовану відповідь з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. Відповідь повна, логічна, містить аналіз і систематизацію. В кінці дає проаналізований та обґрунтований висновок ситуаційного завдання.

14 - здобувач повністю володіє системними знаннями навчального матеріалу, дає абсолютно правильну аргументовану відповідь з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. При вирішенні ситуаційного завдання припускається окремих незначних нечіткостей.

13 - здобувач вирішує ситуацію повністю, з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. Його відповіді в цілому правильні, логічні і достатньо обґрунтовані з незначними помилками.

12 - здобувач вирішує ситуацію неповно, допущені суттєві погрішності. Відповідь дає без посилань або з неправильними посиланнями на відповідні статті законодавства або вказуючи при цьому неправильний нормативний акт/акти. З окремими помилками дає визначення основних понять, може частково аналізувати навчальний матеріал.

11 - здобувач вирішує ситуацію неповно, з суттєвими помилками. Посилання на відповідні статті законодавства та/або вказівки на правильний нормативний акт/акти не застосовує. Висловлює у висновках лише свою думку чи своє бачення вирішення ситуаційного завдання, припускається значної кількості помилок.

10 - здобувач ситуацію розкриває неповно або зовсім не розкриває. Посилання на відповідні статті законодавства та/або вказівки на правильний нормативний акт/акти відсутні. Володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, викладає його уривчастими реченнями, без відтворювання окремих норм, припускається досить великої кількості грубих помилок, стикається із значними труднощами при аналізі та порівнянні різних явищ та процесів, виявляє здатність до викладення думки на елементарному рівні.

9 - здобувач вирішує ситуацію з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. Але висновок суперечить зазначеним нормативним актам.

8-6 - здобувач ситуацію розкриває неповно або зовсім не розкриває. Посилання на відповідні статті законодавства та/або вказівки на правильний нормативний

акт/акти зазначає, але висновок робить зовсім інший, що суперечить зазначеному законодавству.

5-3 - здобувач правильно вирішити ситуацію не може. Володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворювання окремих фактів, стикається із значними труднощами при аналізі та порівнянні різних явищ та процесів.

2 - здобувач зазначає лише статті законодавства та/або вказівки на нормативний акт/акти, обґрунтування та визначення відповіді відсутні.

1 - здобувач не володіє навчальним матеріалом, виконати завдання не може. Висловлює свою думку без посилань на законодавство.

0 - здобувач не володіє навчальним матеріалом, виконати завдання не може.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р. №679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – №29. – Ст.238. – Ст.29.
2. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 року №2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №5. – Ст. 73-74.
3. Фінансове право України: навчальний посібник / [М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, І. М. Проць, Р. М. Скриньковський, Ю. Р. Лозинський]. Львів: СПОЛОМ, 2022. 394 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4479/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82%20%D0%A4%D0%9F%D0%A3%20PDF%2005.04.2022.pdf>
4. Фінанси [Електронний ресурс] : навчально-методичний посібник / О. П. Полтініна, С. В. Юшко, Є. О. Малишко [та ін.]; за заг. ред. І. В. Журавльової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 215 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29052>
5. Остапенко, О. Г. Конституційне право України [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. Г. Остапенко, В. В. Сергієнко; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (2,56 МБ). - Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. - 259 с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25176>

Додаткова

6. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31–32. – Ст. 263.
7. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 № 675-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 45. – Ст. 410.
8. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 5.04.2001 р. №2346-III // Відомості Верховної Ради України. -2001.-№24.-Ст. 128.
9. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 23.02.2012 р. №4452 - VI // Урядовий кур'єр. – 2012. – № 61.
10. Кириченко Ю.М. Фінансова безпека держави та територіальних громад в умовах воєнного стану. *«Національні інтереси України»: науково-практичний журнал.* 2024. № 5(5). С. 262-268. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/issue/view/304/407>
11. Кириченко Ю.М., Коробцова Д.В. Удосконалення міжбюджетних відносин в умовах фінансової децентралізації в Україні. *«Актуальні питання у сучасній*

- науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)): журнал. 2024. № 12(30). С. 512-524. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/issue/view/305/404>
12. Кириченко Ю.М. Принципи діяльності органів місцевого самоврядування як суб'єктів фінансового права. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2024. Випуск 86. Частина 3. С. 323-329. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/12/86-part-3.pdf>
13. Коробцова Д.В., Кириченко Ю.М., Фурса В.А. Класифікація і характеристика видів принципів бюджетного права як підгалузі фінансового права. *«Успіхи і досягнення у науці (Серія «Право», Серія «Освіта», Серія «Управління та адміністрування», Серія «Соціальні та поведінкові науки»)): журнал*. 2024. № 10(10). С. 127-137.
14. Черкашина Т. С. Проблеми збалансованості Державного бюджету України в умовах геоекономічних змін / Т. С. Черкашина // Економіка, освіта, технології в контексті глобальних викликів : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 23-24 вер. 2021 р. : тези допов. – Черкаси, 2021. – С. 301-303. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26448>
15. Гвазава Н. Г. Переваги та недоліки при формуванні місцевих бюджетів в умовах децентралізації / Н. Г. Гвазава // Розвиток партнерства Україна - ЄС у сфері державного управління (в рамках реалізації Модулю «Демократична децентралізація влади як європейський досвід державного управління» програми Erasmus+: Жан Моне): матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 26 лист. 2020 р. : тези допов. – Харків : ТОВ «Константа», 2020. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25808>
16. Financial Statements Analysis, Reporting and Valuation Felix I. Lessambo (2022)
17. Law and Sustainability Reshaping the Socio-Economic Order Through Economic and Technological Innovation Koen Byttebier, Prof. Dr. Kim van der Borgh in Economic and Financial Law & Policy – Shifting Insights & Values (2022)
18. Equivalence in Financial Services A Legal and Policy Analysis Dr. Francesco Pennesi in EBI Studies in Banking and Capital Markets Law (2022)

Ресурси мережі Internet

19. Офіційний портал Верховної Ради України: <http://rada.gov.ua/>
20. Офіційний сайт Національного банку України: <https://bank.gov.ua/>
21. Верховний Суд України : https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
22. Офіційний сайт Міністерства фінансів України: <https://www.mof.gov.ua/uk>

23. <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7835> – сторінка курсу на платформі Moodle (ПНС ХНЕУ ім. Сємена Кузнєця)